

Press och information

Europeiska unionens domstol
PRESSMEDDELANDE nr 74/14
Luxemburg den 20 maj 2014

Generaladvokatens förslag till avgörande i mål C-333/13
Elisabeta Dano och Florin Dano mot Jobcenter Leipzig

Enligt generaladvokat Melchior Wathelet får Tyskland på grundval av ett allmänt kriterium som visar att det saknas en faktisk koppling till den mottagande medlemsstaten, neka medborgare i andra medlemsstater sociala trygghetsförmåner till hjälpbehövande arbetssökande

Tyskland får därmed utesluta personer, som kommer till landet uteslutande i syfte att söka arbete eller erhålla socialt bistånd, från sådana förmåner

Hjälpbehövande arbetssökande kan i Tyskland ansöka om att få omfattas av grundgarantin bland annat för att uppnå existensminimum¹. De förmåner som därvid beviljas syftar till att möjliggöra ett människovärdigt liv och ska täcka grundläggande behov, ytterligare behov samt bostad- och uppvärmningsbehov. De personer som beger sig till Tyskland uteslutande i syfte att åtnjuta dessa förmåner eller söka arbete är dock enligt tysk rätt uteslutna från dessa förmåner. Syftet härmed är att förhindra orimligt ianspråktagande av sociala trygghetsförmåner i Tyskland.

Sozialgericht Leipzig (domstol i Leipzig med behörighet att pröva socialrättsliga mål) har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida unionsrätten utgör hinder för ett sådant uteslutande. Denna domstol ska avgöra tvisten i målet mellan å ena sidan de rumänska medborgarna Elisabeta Dano och hennes minderårige son och, å andra sidan, Jobcenter Leipzig (behörig lokal myndighet). Jobcenter Leipzig vägrade med hänvisning till det i tysk rätt föreskrivna undantaget att bevilja nämnda personer grundgarantin². Elisabeta Dano och hennes son (som är född i Tyskland) är sedan flera år bosatta i Leipzig i en lägenhet tillhörande en syster till Elisabeta Danos som förser dem med mat. Elisabeta Dano saknar yrkeskvalifikationer och har hittills inte arbetat vare sig i Tyskland eller i Rumänien. Hon förefaller inte ha rest in i Tyskland för att söka arbete och hon verkar inte ha ansträngt sig för att hitta en anställning där.

I det förslag till avgörande som generaladvokat Melchior Wathelet föredrar idag, anser han att unionsrätten³ inte utgör hinder för att medborgare i andra medlemsstater på grundval av ett allmänt kriterium nekas en förmån i form av "särskilda icke-avgiftsfinansierade kontantförmåner" (såsom förmåner avseende den tyska grundgarantin för hjälpbehövande arbetssökande⁴), förutsatt att det

¹ Band II i den tyska sociallagen (Sozialgesetzbuch Zweites Buch, SGB II). De förmåner enligt grundgarantin som föreskrivs i SGB II omfattar även förmåner för att komma in på arbetsmarknaden, men dessa förmåner avses inte i förevarande mål. Vid sidan av denna ordning för arbetssökande gäller enligt socialt bistånd i den snäva betydelse som definieras i SGB XII ett undantag som liknar det som är aktuellt i målet Dano.

² Elisabeta Dano erhåller dock barnbidrag (Kindergeld) för sin son från de tyska myndigheterna med 184 euro per månad samt ett underhållsstöd på 133 euro per månad.

³ Det rör sig närmare bestämt om (i) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EUT L 166, s. 1), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 988/2009 av den 16 september 2009 (EUT L 284, s. 43), och (ii) Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, s. 77, rättelse EUT L 229, s. 35 och EUT L 197, s. 2005, s. 34).

⁴ Enligt generaladvokaten utgör dessa förmåner, som härrör från sammanslagningen av två tidigare regelverk (dels arbetslöshetsersättningen, dels socialt bistånd) särskilda icke-avgiftsfinansierade kontantförmåner i den mening som avses i förordning nr 883/2004 och är ska som sådana vara förenliga med likabehandlingsprincipen. De utgör emellertid också socialt bistånd i den mening som avses i direktiv 2004/38, även om de medborgare i den mottagande medlemsstaten och de unionsmedborgare som har utövat sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig i förekommande fall kan bli föremål för en skillnad i behandling.

tillämpade kriteriet (exempelvis skälet till att sökanden rest in i medlemsstaten) kan visa att det saknas faktisk koppling till den mottagande medlemsstaten och att kriteriet därmed syftar till att förhindra en orimlig belastning för det nationella sociala biståndssystemet.

Generaladvokaten erinrar om att unionsrätten⁵ ger unionsmedborgarna och deras familjemedlemmar rätt att uppehålla sig i tre månader i en annan medlemsstat än den i vilken de är medborgare, så länge de inte blir en orimlig belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem. Önskar dessa personer stanna i den mottagande medlemsstaten längre tid än tre månader ska de ha tillräckliga tillgångar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem. Härav följer med nödvändighet att det kan uppstå skillnader i behandling vid beviljandet av socialt bistånd mellan medborgarna i den mottagande medlemsstaten och övriga unionsmedborgare.

En lagstiftning enligt vilken personer, som inte på något sätt har för avsikt att integrera sig på arbetsmarknaden och som kommer till Tyskland uteslutande i syfte att dra fördel av denna medlemsstats sociala biståndssystem, nekas förmånerna enligt grundgarantin, är enligt generaladvokaten Wathelet förenlig med lagstiftarens avsikt. Ett sådant uteslutande gör det möjligt att förhindra att de personer som utövar sin fria rörlighet utan någon integrationsavsikt blir en belastning för det sociala biståndssystemet. Den är dessutom förenlig med det handlingsutrymme som medlemsstaterna har getts på området. Med andra ord gör lagstiftningen det möjligt att förhindra missbruk och en viss form av "social turism".

Enligt generaladvokaten gäller dessutom att det kriterium som Tyskland tillämpar (nämligen att en person begett sig till Tyskland enbart i syfte att söka ett arbete eller i syfte att erhålla socialt bistånd) visar att det saknas en faktisk koppling till den mottagande medlemsstaten och integration i denna stat. Detta kriterium gör det möjligt att säkerställa att systemet är ekonomiskt hållbart och att dess ekonomiska balans inte äventyras. Den tyska lagstiftningen har således ett legitimt syfte i den mening som krävs enligt EU-domstolens praxis. Generaladvokaten anser i övrigt att det kriterium som valts förefaller stå i proportion till det mål som eftersträvas. För att avgöra om sökanden omfattas av det aktuella undantaget och således ska nekas förmånerna enligt grundgarantin måste medlemsstatens myndigheter nämligen med nödvändighet undersöka sökandens personliga förhållanden.

RAPPEL: Generaladvokatens förslag till avgörande är inte bindande för domstolen. Generaladvokaternas uppdrag består i att fullständigt oavhängigt föreslå domstolen en rättslig lösning i det mål som de har fått i uppdrag att handlägga. Domstolens domare ska nu inleda en enskild överläggning i förevarande mål. Domen kommer att meddelas vid ett senare datum.

RAPPEL: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller omgiltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Förslaget till avgörande i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Bilder från uppläsningen av förslaget till avgörande finns på "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

⁵ Närmare bestämt direktiv 2004/38, ovan fotnot 3.